

SHU

HSSMS-MT

NSZSŠH

NSZVO

VIJESTI IZ SINDIKATA

Zagreb, 4. rujna 2012.

Br.2

BEZUVJETNO SMANJENJE VAŠIH PRAVA PRIJEDLOG VLADE RH: DODATAK I. TEMELJNOG KOLEKTIVNOG UGOVORA

Referendum, koji četiri sindikata provode 11., 12. i 13. rujna, odnosit će se na prihvaćanje bezuvjetnog i bespovratnog smanjenja vaših prava, što nam je Vlada RH ponudila pisanim putem u Dodatku I. Temeljnog kolektivnog ugovora. Naši sindikati to nisu mogli, smjeli niti htjeli prihvatiti. Na referendumu članovi mogu postupiti i drugačije te prihvatiti odricanje od prava kako je Vlada predložila, ali prije toga pažljivo pročitajte što Vlada doista predlaže. Dodatak možete prihvatiti ili odbiti u cijelosti (ne možete dio odbiti, a dio prihvatiti).

Tekst Dodatka nam je Vlada RH predložila na mirenju 23. kolovoza 2012. On je nešto poboljšan u odnosu na ono što su prethodno potpisala ostala četiri sindikata javnih službi. Međutim, ovo što Vlada sada nudi nije niti blizu onoga što imamo u važećim ugovorima. Uvjerite se, prolazeći kroz analizu predloženih članaka Dodatka. Članci nisu poredani po važnosti. Primjerice, članak 12 je zadnji na popisu, ali je jedan od najvažnijih.

U članku 2 osvrćemo se na nesuvisle izjave ministra prosvjete.

BOŽIČNICA, REGRES, JUBILARNA NAGRADA, PRIJEVOZ... ANALIZA POJEDINIH ČLANAKA

Članak 1. Usklađivanje plaća – s čime ili s kime?

„Sukladno načelu poštivanja zakonitosti i dosljedne provedbe propisa s područja uređenja plaća u javnom sektoru, Vlada Republike Hrvatske obvezuje se osigurati usklađivanje plaća zaposlenih u državnim i javnim službama, agencijama i ustanovama s propisima kojima se uređuje raspon i visina koeficijenta složenosti poslova radnih mjesta.“

Komentar: Vlada se ovdje obvezuje osigurati usklađivanje plaća raznih sektora „s propisima“!? S propisima se plaće uvijek moraju uskladiti i nije smisleno to unositi u kolektivni ugovor da bi važilo. Ovdje ne piše da će uzajamno uskladiti plaće među sektorima, iako su nam tako govorili na mirenju, a što bismo i pozdravili. Međutim, to što su rekli nisu i napisali. Članak je nejasan i kao takav opasan za razna tumačenja.

Članak 2. Vraća li Vlada 3, 5, 7, 9%?

„Ugovorne strane zajednički utvrđuju da će pitanje uvećanja koeficijenata složenosti poslova učitelja i nastavnika u osnovnom i srednjem školstvu, ovisno o godinama staža riješiti izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama i Kolektivnog ugovora za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama.“

Komentar: Ovaj je članak trebao obvezati Vladu na vraćanje dodatka prosvjetarima od 3, 5, 7 i 9% pod uvjetom da članovi sindikata na referendumu prihvate sva druga umanjenja prava iz ovog Dodatka. Međutim, čak i oni među nama koji bi pristali na takvu ucjenu ne bi dobili ono što očekuju, jer je Vlada vješto napisala nepreciznu formulaciju u kojoj ne spominje niti „vraćanje“ niti točnu brojku „3, 5, 7 i 9%“, a umjesto da se ovim Dodatkom obveže na povrat, ona upućuje na pregovore o granskim ugovorima, što može trajati jako dugo. Ako netko vjeruje da će Vlada vratiti iste postotke ili ponuditi veće, a zatim to s nama odmah ugovoriti, neka glasuje za Vladin prijedlog. Mi u to ne vjerujemo jer smo na mirenju tražili da se postotci unesu u tekst. Da doista namjeravaju vratiti 3, 5, 7 i 9%, onda bi naš zahtjev prihvatili. To otkriva pravi motiv ukidanja ovih dodataka, (tj. kresanje plaća kao politika). Mi smo tražili da se iskoristi formulacija iz Uredbe iz 2003. godine koja glasi: „povećanje koeficijenata prema radnom stažu učiteljima i nastavnicima iznosi 3, 5, 7, 9% i primjenjuje se odmah“.

Osvrt na izjave ministra prosvjete. Ministar Jovanović poziva članove sindikata da glasuju za Dodatak tvrdeći da će tako rasti plaće jedino prosvjetarima te da su sindikalisti jedini krivci što to nije tako jer nisu potpisali Dodatak. Dakle, sindikalni su čelnici krivci što su o smanjenju prava članova odlučili pitati članove. Oni su i krivci što odluke ne donose suprotno volji tijela svojih sindikata. Ministar nije objasnio kako će to ljudima plaće rasti ako prihvate Dodatak. Nakon što su ih smanjili, sada nas obmanjuje da će vratiti ono što su oteli i to naziva povećanjem plaća. Međutim, neće ih niti vratiti, kao što jasno vidite iz gornjeg članka. Plaće prosvjetarima rastu po drugim osnovama koje niti s Dodatkom, niti s Jovanovićem nemaju nikakve veze. Sindikati prosvjete odavno su ugovorili 2,3% prosvjetni dodatak koji vam je sada ublažio pad plaća, a također je sindikat učitelja još ranije ugovorio 4, 8, i 10% za ukupni staž. Ministar ne samo da nije pripremljen za funkciju, ne samo da ne razumije prosvjetu, već manipulira plitkim izjavama podcjenjujući one kojima se obraća. Mi djecu učimo da su u laži kratke noge. U prosvjeti ministri moraju biti moralni ljudi. Vrijeme je da se upitamo svi zajedno može li taj čovjek biti ministar prosvjete.

Članak 3. Produljenje TKU-a do 2016. godine

„Članak 2. stavak 2. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (u daljnjem tekstu TKU) mijenja se i glasi:

2. Ovaj Ugovor važi do 2. kolovoza 2016. godine.“

Komentar: Vlada nudi produljenje TKU-a do 2016. godine. No valja se bojati Danajaca i kada darove nose. Naime, prema Zakonu o radu, kolektivni ugovori na određeno vrijeme vrijede najviše pet godina, dok se svi kolektivni ugovori sklopljeni na duže od pet godina tretiraju kao ugovori na neodređeno vrijeme. Potonje je puno lakše otkazati nego one na određeno vrijeme. Važeći TKU potpisan je 2010. godine i vrijedi do 2013. Prema ovom članku, trajanje tog krnjeg TKU-a s malo stvarnih prava (bez božićnica, regresa...) bi se produljilo na šest godina, čime bi to postao ugovor na neodređeno vrijeme. Osim toga, njegov su istek tempirali u prvu godinu nakon izbora kada je vlast najjača, a sindikati najslabiji.

Članak 4. Ukidanje regresa u 2013. godini

„Članak 60. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (u daljnjem tekstu TKU) neće se primjenjivati u 2013. godini.“

Komentar: Ovim člankom regulira se neispata regresa u idućoj godini. Mi bismo na to mogli pristati da su regres htjeli vratiti kada izađemo iz krize. Regres je vaše pravo i kao pravo postaje potraživanje prema državi, kao što i država ima prema vama potraživanje za plaćanje poreza. Ako vam netko bez vaše privole uskraćuje isplatu vašeg prava, onda se to zove pljačka, pa makar to radila i država. Regres je vaše pravo, a

vi im to niste ustupili. Doduše, to možete napraviti sada na referendumu, ali ako to ne učinite, sindikati će to vaše pravo znati obraniti.

Članak 5. Umanjenje dnevnica

„Visina dnevnice za službena putovanja u Hrvatskoj iz članka 64. stavka 2., TKU iznositi će 150 kuna u 2012. i 2013. godini.“

Članak 6. Naknada za prijevoz

Komentar: S obzirom na veličinu članka o prijevozu ovdje dajemo samo komentar, a cijeli taj članak, s 19 stavaka, pogledajte u prilogu ili na našim web stranicama. Člankom 6. regulirano je pravo naknade za prijevoz. Promjene su navodno uvedene radi smanjenja zlouporaba tog prava. No, uređenjem kakvo je predloženo neće doći do umanjena zlouporaba, a mnogi će zaposlenici biti zakinuti.

1. Tako je već u stavku 2 zaposlenicima koji koriste vlastiti prijevoz umanjena mjesečna naknada za 25%, čime se diskriminiraju zaposlenici koji koriste osobni automobil. Prijašnjim uređenjem prijevoza svi su zaposlenici, bez obzira na to kako dolazili na posao, imali plaćen puni iznos prijevoza. U sustavima poput osnovnog školstva i u nekim dijelovima zdravstva, neki zaposlenici ne mogu na posao doći drugačije nego korištenjem osobnog automobila. Ako rade u više škola, što je sve češće slučaj zbog smanjenog broja djece, morali bi koristiti više sredstava javnog prijevoza, što je s obzirom na red vožnje nemoguće izvesti. Mi tražimo isplatu stvarnih troškova te da ne bude diskriminacije između onih koji koriste javni i osobni prijevoz.

2. Posebno ističemo kako zaposlenici koji od mjesta stanovanja do mjesta rada imaju manje od 2 km u potpunosti gube pravo na prijevoz (dosad manje od 1km). Ta je odredba krajnje nehumana za starije ili boležljivije zaposlenike koji moraju svakodnevno pješačiti do posla po nepovoljnim vremenskim uvjetima, u mjestima bez adekvatnih pješačkih staza, uz obavezu nošenja određenog tereta za posao (npr. patronažne sestre, njega u kući). Stariji ljudi imaju teškoća s koljenima, kukovima i kralježnicom, a nisu invalidi. Istu odredbu držimo diskriminirajućom prema nekim osobama s invaliditetom. Naime, od ovog pravila su izuzeti samo zaposlenici s tjelesnim oštećenjima donjih ekstremiteta. Što je s ostalim zaposlenicima, npr. slijepim ili slabovidnim osobama, kojima je ovih 2 km također veliki problem?

3. Sljedeći problem vidimo u stavku 6. U njemu se ne vidi razlika između zaposlenika za čiji dolazak na posao ne postoji organizirani međumjesni prijevoz i zaposlenika koji koristi osobni automobil iako mu je organiziran adekvatan međumjesni prijevoz za dolazak i odlazak s posla. Oba zaposlenika imaju pravo na 0,75 kn po prijeđenom kilometru.

4. Stavak 19 kaže da će se naknada troškova prijevoza isplaćivati najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec, što znači da će zaposlenici morati sami platiti troškove prijevoza unaprijed, a povrat tih sredstava će dobiti tek sa sljedećom plaćom. To će osobito teško pasti onima čija naknada za prijevoz iznosi šest stotina ili više kuna. Time je Vlada preskočila cijeli jedan mjesec, što će ljudi morati platiti iz svojih džepova.

Članak 7. Kresanje jubilarne nagrade

„Pravo na jubilarnu naknadu iz članka 69. stavka 1. TKU-a u 2013. godini neće se primjenjivati za službenike koji navršše 5, 15, 25 i 35 godina neprekidne službe.“

Osnovica za isplatu jubilarne nagrade iz članka 69. stavka 2. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iznosi 900 kuna u 2013. godini.“

Komentar: Za razliku od prošlog prijedloga Vlade da se u 2013. uopće ne isplaćuje jubilarna nagrada, ovim se člankom propisuje isplata onima koji će u 2013. g. navršiti 10, 20, 30 ili 40 godina neprekidnog staža. Osnovica za isplatu će, umjesto 1800, iznositi 900 kuna. Ovo odricanje bi se moralo ljudima vratiti, jer se inače radi o diskriminaciji (jedni dobivaju puni iznos, drugi polovični, a treći ništa).

Članak 8. Ukidanje božićnice

„Članak 71. TKU-a neće se primjenjivati u 2012. i 2013. godini.“

Komentar: Prema članku 8., božićnica se neće isplaćivati u 2012. i u 2013. godini. Dakle, u ovoj i sljedećoj godini božićnice nema ni za koga, ali po svemu sudeći neće je biti ni u godinama iza toga (vidi kasnije). Što smo napisali za regres, vrijedi i ovdje. Nitko vam ne smije oteti vaše pravo bez vaše privole.

Članak 9. Rok primjene

„Ovaj Dodatak primjenjuje se od dana potpisa do isteka roka na koji je sklopljen TKU, osim odredbi članka 5. i 6., koje se primjenjuju od 01. rujna 2012. godine.“

Članak 10. Usklađivanje kolektivnih ugovora u roku od 30 dana

„Svi kolektivni ugovori za pojedina područja, odjeljke ili skupine prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, koji su zaključeni slijedom Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, uskladit će se s ovim Dodatkom u roku od 30 dana od dana njegovog potpisivanja.“

Komentar: Ovaj im je članak potreban kako bi izbacili božićnice i regrese i u granskim ugovorima. Gotovo je nemoguće proceduralno u roku od 30 dana uskladiti sve kolektivne ugovore, a pogotovo je to problem kod primjerice zdravstva, gdje su potpisnici granskih ugovora i sindikati koji nisu potpisnici TKU-a pa ih ova odredba ne obvezuje. Postoji točno propisana procedura izmjene kolektivnog ugovora, koju se u slučaju osporavanja izmjena ne može zaobići. Njima se sad jako žuri, ali upozorili smo više puta da su u taj postupak trebali krenuti puno ranije.

Članak 11. Broj primjeraka ugovora

„Ovaj Ugovor sastavljen je u deset izvornih primjeraka, od kojih svakom sindikatu pripada po jedan primjerak, a Vladi dva primjerka.“

Članak 12. Ukidanje zajamčene božićnice, regresa i jubilarnih nagrada

„Ugovorne strane sporazumno utvrđuju da će za vrijeme trajanja TKU-a, svake godine prije donošenja Državnog proračuna ponovno pregovarati o materijalnim pravima koja su ovim Dodatkom ograničena.“

Komentar: Ovaj članak može se, najblaže rečeno, nazvati podvalom. Ovo faktički znači ukidanje prava jer ćemo o božićnici, regresu, jubilarnoj nagradi i prijevozu svake godine ponovno pregovarati. To znači da u budućnosti polazimo od nule, bez obzira na stanje u gospodarstvu. U sadašnjem kolektivnom ugovoru božićnica i regres zajamčeni su u iznosu od 1250 kuna, a pregovarati se može za više od toga. Očita je ideja da se ove naknade ukinu, sukladno izjavama premijera i potpredsjednika da se radi o „atavizmima iz socijalizma“ jer „više nema stečenih prava“. Ti atavizmi se u zemljama Zapada zovu 13. i 14. plaća, koju nisu ukidali ni sada u vrijeme krize (osim u Grčkoj). U usporedbi s time, naša je božićnica pravi batrljak koji nam sada žele oteti.

ČETIRI SINDIKATA MATICE

TROŠAK PRIJEVOZA

ČLANAK 6. DODATKA I. TEMELJNOG KOLEKTIVNOG UGOVORA

„Članak 67. TKU-a mijenja se i glasi:

(1) Zaposleniku se nadoknađuju troškovi mjesnog javnog prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla u visini za poslodavca najpovoljnijeg troška javnog prijevoza koji mu omogućuje redoviti dolazak na posao i povratak s posla.

(2) Zaposleniku koji za dolazak na posao i povratak s posla ne koristi mjesni javni prijevoz, a taj prijevoz omogućuje redoviti dolazak na posao i povratak s posla, naknada troškova prijevoza isplaćuje se na način da se mjesečna naknada sukladno odredbama ovoga članka umanjuje za 25%.

(3) Ako nije organiziran mjesni javni prijevoz koji zaposleniku omogućava redoviti dolazak na posao i povratak s posla, zaposleniku se nadoknađuju troškovi prijevoza koji se utvrđuju u visini cijene mjesečne karte javnog prijevoza najbližeg mjesta u kojem je taj prijevoz organiziran.

(4) Zaposlenik koji ima manje od 2 km od adrese stanovanja do adrese rada, odnosno manje od 2 km od stanice međumjesnog prijevoza do adrese rada ili do adrese stanovanja, nema pravo na naknadu troškova mjesnog prijevoza u mjestu stanovanja, odnosno u mjestu rada.

(5) Zaposleniku se nadoknađuju troškovi međumjesnog prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla međumjesnim javnim prijevozom koji omogućava zaposleniku redovit dolazak na posao i povratak s posla u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne, odnosno pojedinačne karte, ukoliko je mjesto stanovanja udaljeno do 100 km od mjesta rada.

(6) Ako nije organiziran međumjesni prijevoz, odnosno ako zaposlenik kojem organizirani međumjesni prijevoz omogućava redovit dolazak na posao i povratak s posla umjesto mjesnog i međumjesnog prijevoza koristi osobni automobil ili drugo prijevozno sredstvo, poslodavac zaposleniku može, ako mu je to povoljnije, isplatiti naknadu u visini od 0,75 kn po prijednom kilometru.

(7) Ako na istoj relaciji prometuje više prijevoznika, zaposleniku koji stvarno koristi mjesni i međumjesni javni prijevoz nadoknađuju se troškovi prijevoza na posao i s posla međumjesnim odnosno mjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne karte onog prijevoznika koji je najpovoljniji za poslodavca, pod uvjetom da vozni red tog prijevoznika omogućuje redovit dolazak na posao i povratak s posla.

(8) U slučaju udaljenosti od mjesta stanovanja do mjesta rada većoj od 100 km, naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom, utvrđuje se u visini 0,65 kn po prijednom kilometru, posebnom odlukom nadležnog ministra.

(9) Ako se najviša maloprodajna cijena MB Eurosuper BS 95, prema podacima Ministarstva gospodarstva, promijeni za više od 20% od dana stupanja na snagu ovoga Ugovora, ugovorne strane se obvezuju korigirati visinu naknade troškova prijevoza

po prijednom kilometru iz stavka 6. i 8. ovoga članka u roku od 30 dana.

(10) Ako zaposlenik iz stavka 1. i 5. ovoga članka, mora sa stanice međumjesnog javnog prijevoza koristiti i mjesni prijevoz, stvarni izdaci utvrđuju se u visini zbroja troškova mjesnog i međumjesnog javnog prijevoza sukladno odredbama ovoga članka, osim u slučaju kada mjesni javni prijevoz obuhvaća i međumjesni prijevoz (tzv. prijevozne zone).

(11) Poslodavac zaposleniku kupuje mjesečnu ili godišnju kartu ili mu nadoknađuje stvarne troškove prijevoza, prema predloženim računima, odnosno kupljenim prijevoznim kartama, o čemu se zaposlenik mora izjasniti na početku godine.

(12) Zaposlenik iz stavka 6. i 8. ovoga članka, naknadu troška prijevoza ostvaruje predajom ispunjenog i potpisanog formulara na kojem evidentira stvarne dolaske na posao osobnim automobilom i drugim prijevoznim sredstvom te prijedene kilometre za dolazak na posao i povratak s posla u prošlom mjesecu, do 3. dana u mjesecu, osim u slučaju spriječenosti kada ga predaje naknadno, nakon prestanka razloga spriječenosti.

(13) Udaljenost između adrese stanovanja i adrese rada utvrđuje se prema planeru putovanja Hrvatskog autokluba, u slučaju iz stavka 4. kao najkraća ruta uz korekciju za uređene pješačke nathodnike i pothodnike, a u slučaju iz stavka 6. i 8. ovoga članka kao najkraća ruta bez naplate sa suvremenim kolničkim zastorom (asfaltom).

(14) Iznimno od stavka 1. do 13. ovoga članka, naknada troškova mjesnog i međumjesnog prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla neće se isplatiti za dane godišnjeg odmora, rodiljnog dopusta, privremene spriječenosti za rad i za druge dane kada zaposlenik nije u obvezi dolaska na posao.

(15) Pravo na troškove prijevoza nema onaj zaposlenik kojemu prijevoz organizira poslodavac.

(16) Ukoliko prijevoz iz stavka 15. ovoga članka nije organiziran na cijeloj relaciji na kojoj zaposlenik putuje na posao i s posla, za nepokriveni dio relacije nadoknađuju se troškovi prema kriterijima iz ovoga članka, sukladno odluci nadležnog ministra.

(17) Na zaposlenika s tjelesnim oštećenjima donjih ekstremiteta utvrđenih općim propisima ne primjenjuje se ograničenje iz stavka 4. ovoga članka.

(18) Redoviti dolazak na posao i povratak s posla osigurava onaj javni prijevoznik kod kojeg je vozni red organiziran na način da vrijeme čekanja od dolaska u mjesto rada do početka radnog vremena zaposlenika te vrijeme čekanja od završetka radnog vremena do polaska redovite linije prema mjestu stanovanja zaposlenika ne prelazi 45 minuta, u slučaju potrebe za presjedanjem vrijeme čekanja između dvije linije javnog prijevoza ne smije biti duže od 30 minuta

(19) Naknada troškova prijevoza iz ovoga članka isplaćuje se najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.“